



## krótko

### Pionierskie przeszczepy

**REGION.** W listopadzie 1985 roku profesor Zbigniew Religa, ówczesny kierownik zabrzańskiego Wojewódzkiego Ośrodka Kardiologii, wykonał pierwszy w Polsce przeszczep serca. Rozpoczął tym samym program transplantacji tego narządu. Od tej pory operacje takie wykonano u blisko 28 tysięcy pacjentów, ostatnio u półrocznego dziecka. 25 lat od tego wydarzenia śląscy lekarze z żorskiej Kliniki Chirurgii Endoskopowej dokonali kolejnego przełomu w polskiej transplantologii. Dwóm nastoletnim pacjentom przeszczepili łąkotkę stawu kolanowego. (Więcej na s. VI).

## Honorowi obywatele powiatu bieruńsko-lędzińskiego

### Za zasługi i życzliwość

**Ks. Krzysztof Bąk oraz profesorowie Julian Gembalski i Jerzy Buzek** zostali wyróżnieni przez Radę Powiatu w Bieruniu.

Tytuł Honorowego Obywatela Powiatu nadawany jest osobie, która nie będąc mieszkańcem, poprzez swoją działalność przyczyniła się do rozwoju i promocji w dziedzinie życia społecznego, kulturalnego czy gospodarczego.

Ks. Krzysztof Bąk, dyrektor Caritas Archidiecezji Katowickiej, nagrodzony został za działalność na rzecz osób niepełnosprawnych i potrzebujących pomocy, w tym szczególnie za wsparcie dla poszkodowanych w tegorocznej powodzi mieszkańców Bierunia. Dziękując za wyróżnienie, ksiądz Bąk poinformował, że w przyszłym roku pięćdziesięciu mieszkańców z zalanych terenów wyjedzie do Ziemi Świętej.



**Ks. Krzysztof Bąk, Honorowy Obywatel Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego, wpisał się do książki pamiątkowej. Obok starosta powiatu Piotr Czarnynoga**

Tytuł Honorowego Obywatela Powiatu odebrał profesor Julian Gembalski, znakomity muzyk, wirtuoz organów, odznaczony za projektowanie i popularyzację instrumentów organowych znajdujących się na terenie powiatu bieruńsko-lędzińskiego. Trzecie wyróżnienie otrzymał były

premier RP, przewodniczący Parlamentu Europejskiego Jerzy Buzek. Europosła nagrodzono za przychylność przy tworzeniu powiatu oraz liczne dowody zainteresowania i podtrzymywanie serdecznych kontaktów.

**Aleksandra Pietryga**

## Kampania na słupach



**KATOWICE, 4 LISTOPADA 2010 R. Plakaty wyborcze na latarniach przy ul. Wita Stwosza, tuż obok redakcji „Gościa Niedzielnego”**

Przechodniów w Katowicach dziwi fakt, że na przydrożnych latarniach, pomimo zakazu umieszczania ogłoszeń, przymocowano plakaty wyborcze. – Firma Vatenfall i Miejski Zarząd Ulic i Mostów (MZUM), właściciele latarni, na to pozwoliły – mówi Krzysztof Król, zastępca komendanta Straży Miejskiej w Katowicach. – To zgodne z ordynacją wyborczą.

Listewki, sklejki i niejednokrotnie podarte plakaty na słupach oświetleniowych „zdobią” teraz ulice Katowic. Powinny być usunięte przez komitety wyborcze w terminie 30 dni po zakończeniu wyborów. Piotr Handwerker, dyrektor katowickiego MZUM, zapytany o to, jak będzie egzekwował ten obowiązek, odpowiedział: – Teraz mamy zimę na głowie. Potem będziemy zajmowali się usuwaniem materiałów wyborczych. ■

## Zmarł prof. Wilibald Winkler

**REGION.** Był wybitnym naukowcem, rektorem Politechniki Śląskiej i wojewodą śląskim. Profesor Wilibald Winkler urodził się w Zabrze-Makoszowach. Przez 15 lat pracował w przemyśle energetycznym. Ukończył studia

na Wydziale Elektrycznym Politechniki Śląskiej. Tytuł profesorski uzyskał w 1981 r. Przez trzy lata, do 2000 r., był wiceministrem Edukacji Narodowej. Następnie przez rok pełnił funkcję wojewody śląskiego. W 2008 r. otrzymał nagrodę „Lux ex Silesia”, przyznaną przez Metropolię Katowickiego osobom, które w działalności naukowej lub artystycznej ukazują wysokie wartości moralne i wnoszą trwałe wkład w kulturę Górnego Śląska. Zmarł 31 października po ciężkiej chorobie. W grudniu skończyłby 77 lat. Wolą zmarłego było, by zamiast wieńców i kwiatów podczas ceremonii pogrzebowej złożyć ofiarę przeznaczoną na wsparcie działalności Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjnego dla Dzieci i Młodzieży w Rusinowicach Śląskich.

**Prof. Wilibald Winkler był jednym z najważniejszych autorytetów, nie tylko na Śląsku**



HENRYK PRZONDZIOŃCO

## Archidiecezja w obiektywie

**KATOWICE.** Z okazji 85-lecia Archidiecezji Katowickiej na Wydziale Teologicznym zorganizowana została wystawa fotograficzna. Zaprezentowano ponad 200 fotografii, książek, czasopism katolickich z lat 20. i 30. ubiegłego wieku. Inicjatorem i twórcą ekspozycji jest Sebastian Pustelnik, absolwent Wydziału Teologicznego i miłośnik historii Kościoła na Śląsku. – Zbieranie materiałów zajęło

prawie pół roku – mówi autor. – Udało się zdobyć m.in. licencje na użyczenie unikatowych zdjęć Narodowego Archiwum Cyfrowego. Pomogły parafie, zakony, instytucje i całe rodziny, udostępniając swoje prywatne zbiory. Wystawa prezentuje sylwetki biskupów diecezjalnych, kapłanów pochodzących ze Śląska oraz najważniejsze wydarzenia z dziejów archidiecezji. Potrwa do 28 listopada br.



ALEKSANDRA PIETRZYCA

**– Ekspozycja wzbudza zainteresowanie także wśród studentów Wydziału Teologicznego – mówi Sebastian Pustelnik, autor wystawy**

## Boso na uniwersytecie



KS. ROMAN CHROMY

**Wojciech Cejrowski żartował, że do cudzoziemców za granicą powinniśmy mówić po polsku, z odrobiną wyższości, tak długo, aż się im zrobi głupio, że nie znają naszego języka**

**KATOWICE.** Wojciech Cejrowski, znany dziennikarz i podróżnik, był gościem studentów Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach. Spotkanie z serii „Boso przez świat” zorganizował Katolicki Związek Akademicki UE „Gaudeamus”.

Dwugodzinny, pełen humoru program W. Cejrowskiego oparty był na pokazie slajdów i osobistych

przemysleniach, m.in. o współczesnej kulturze, relacjach damsko-męskich, kulcie przodków oraz o życiu dzikich plemion Amazonii. Na pytanie: „Jak zostać podróżnikiem?” Cejrowski odpowiedział, że trzeba wyjechać. Wybierających się w świat zachęcał, aby oprócz portfela nie zabierali zbyt dużo bagażu, „bo tam też jest cywilizacja”.

## IPN na Śląsku

**CHORZÓW.** Na temat roli IPN w badaniach nad najnowszą historią Górnego Śląska zastanawiano się w czasie panelowej dyskusji zorganizowanej przez Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach oraz Chorzowskie Centrum Kultury. Wykład wprowadzający wygłosiła dr Barbara Fedyszak-Radziejowska, przewodnicząca Kolegium IPN. Uczestniczący w debacie historycy, dziennikarze, a także ludzie odpowiedzialni za edukację społeczeństwa podkreślali, że prace instytutu stworzyły nową jakość w rozliczeniu epoki komunizmu. Udało się w Katowicach stworzyć ważny ośrodek archiwalny i naukowy, którego badania mają znaczenie zwłaszcza w dokumentacji deportacji Górnoszlązaków do Związku Sowieckiego po 1945 r., ofiar systemu represji stalinowskich, a także działalności podziemia antykomunistycznego. Problem otwartym jest, na ile te ustalenia udało się przekazać społeczeństwu.



ANDRZEJ SZNAIDER

**Gościem spotkania była m.in. dr Barbara Fedyszak-Radziejowska, przewodnicząca Kolegium IPN**

**GOŚĆ KATOWICKI**

katowice@goscnieдельник.pl

**ADRES REDAKCJI:**  
ul. Wita Stwosza 11, 40-042 Katowice  
**TELEFON** (32) 608 76 76 **FAKS** (32) 251 50 21  
**REDAGUJĄ:** ks. Roman Chromy – dyrektor oddziału, Anna Burda-Szostek, Aleksandra Pietryga

## Kościół katolicki na Ukrainie

# Emeryt na misjach

O księdzu, który śpi w namiocie na chórze kościoła, i o panicznym strachu z **ks. prałatem Józefem Pawliczkiem**, wikariuszem generalnym archidiecezji lwowskiej, rozmawia ks. Roman Chromy.

**Ks. ROMAN CHROMY:** Jak to się stało, że emerytowany kanclerz kurii archidiecezjalnej w Katowicach „wylądował” we Lwowie?

**Ks. JÓZEF PAWLICZEK:** – Ani mi się nie śniło, ani nigdy na myśl nie przyszło, że na starość zamieszkać na Ukrainie. 8 listopada 2009 r. pomagałem proboszczowi w Stanowicach. Na probostwie zadzwonił telefon. Usłyszałem w słuchawce głos abp. D. Zimonia, który powiedział: „Józefie, byłbyś potrzebny we Lwowie. Pojedziesz?”. Przypominają mi się słowa piosenki Haliny Kunickiej: „Niby nic, a tak to się zaczęło”.

**Dlaczego właśnie do Księdza zadzwonił arcybiskup katowicki?**

– Jesienią zeszłego roku abp Mieczysław Mokrzycki, metropolita lwowski, był na Śląsku. W parafii pw. św. Jadwigi w Rybniku wspominał, że potrzebuje kogoś do pomocy w organizacji pracy kurii lwowskiej. Zapytał abp. Zimonia, co aktualnie robi emerytowany kanclerz katowickiej kurii. I tak trafiono do mnie.

**Co zaproponował Księdzu abp Mokrzycki?**

– Poprosił mnie, żebym pełnił funkcję moderatora kurii lwowskiej, bo prawo kościelne przewiduje taką funkcję. Jak przyjechałem na miejsce, mianował mnie wikariuszem generalnym. Mam takie same kompetencje jak biskup diecezjalny, z wyłączeniem tych spraw, które prawo kanoniczne zastrzega dla niego: nie mogę m.in. erygować parafii i mianować proboszczów. Towarzyszę biskupowi przy wizytacjach parafii, rozmawiam z delegacjami wiernych, które odwiedzają kurie i udzielam dyspens. Prowadzę różne korespondencje.

**Jaką archidiecezję zastał Ksiądz po przyjeździe do Lwowa?**

– Obrządek katolicki na Ukrainie, w odniesieniu do grekokatolików i prawosławnych, stanowi zdecydowaną mniejszość. W archidiecezji lwowskiej, której obszar jest ponad dwadzieścia razy większy od obszaru archidiecezji katowickiej, żyje około 150 tys. katolików. Parafii erygowanych kanonicznie jest sto pięć. Pod względem obszaru przeciętna parafia archidiecezji lwowskiej jest sześćdziesiąt razy większa od przeciętnej parafii w archidiecezji katowickiej. Parafie są licznie małe, ale obszarem bardzo rozległe.



MIROSLAW RZEPKA

**Możemy mówić o odrodzeniu Kościoła rzymskokatolickiego na Ukrainie?**

– Struktury Kościoła łacińskiego (rzymskokatolickiego) na Ukrainie przywrócił w 1991 r. papież Jan Paweł II. Obecnie w archidiecezji lwowskiej pracuje stu siedemdziesięciu księży diecezjalnych i zakonnych. Połowę stanowią księża pochodzący z Ukrainy. Część z nich wywodzi się z polskich rodzin. Pozostali przyjechali z różnych diecezji Polski.

**Jak pracują księża w tak nietypowych okolicznościach?**

– Tradycje duszpasterskie, wdrażane przez duchownych w życie parafialne, są różnorodne. Niektórzy księża miejscowi studiowali w Rydze, kilku w ogóle nie było w seminarium. Przygotowali się do kapłaństwa w konspiracji. Prowadził ich, wyświęcony po kryjomu przez kard. Stefana Wyszyńskiego, ks. Henryk Mosing, doktor nauk medycznych. W archidiecezji lwowskiej są też księża, którzy studiowali w Lublinie, Przemyslu, a nawet we Wrocławiu. No i najmłodszy, który kończył aktualne seminarium lwowskie. Duszpasterstwo ma charakter indywidualny. Problematiczna jest sprawa przynależności wiernych do poszczególnych Kościołów. Zdarzało się, że rodzice, ze względu na ówczesne uwarunkowania – brak parafii rzymskokatolickich – dawali ochrzcić dzieci w Cerkwi prawosławnej lub grekokatolickiej, ale wychowywali je po katolicku. Ciekawe jest również to, że w świetle

prawa państwowego każdy ksiądz na Ukrainie jest przypisany tylko do swojej parafii. Jeżeli działa poza jej terenem, to działa nielegalnie, chyba że to zgłosi odpowiednim urzędnikom.

**Czy księża zatem się spotykają?**

– Duszpasterze pracują w pojedynkę. Działają w wielkiej odległości między parafiami. Ale kiedy mają kapłańską pielgrzymkę, robią wszystko, żeby się spotkać. W tym roku spośród stu siedemdziesięciu księży, nieobecnych na pielgrzymce było czterdziestu, z czego trzynastu się usprawiedliwiło. Niektórzy, aby dotrzeć do Lwowa na godzinę 10., musieli wyjechać z parafii w nocy.

**Czy to prawda, że księża na Ukrainie żyją bardzo skromnie?**

– W archidiecezji lwowskiej są najwyżej trzy parafie samowystarczalne finansowo, nie biorąc pod uwagę nawet niewielkich inwestycji. Księża utrzymują się głównie z ofiar wiernych w Polsce, dla których głoszą rekolekcje parafialne czy misje święte, przedstawiając przy okazji sytuację Kościoła na Ukrainie. Ale parafianie na Ukrainie są swoim duszpasterzom bardzo życzliwi, przynoszą im żywność z pól rolnych. Kanclerz kurii lwowskiej opowiadał mi, że nocował w zakrystii i spał w butach, bo było bardzo zimno. Inny z kapłanów, nie mając probostwa, zamieszkał na chórze kościoła w namiocie, ponieważ dach świątyni był zniszczony.

**Z tego wynika, że bieda dotyka także ukraińskie społeczeństwo?**

– Kiedyś spotkałem pielęgniarkę, która w przeliczeniu na złotówki zarabia niecałe czterysta złotych miesięcznie. A ceny żywności są niejednokrotnie wyższe niż w Polsce. Widoczne są podziały społeczne: luksusowe limuzyny mijają się ze starymi moskwiaczami i ładami. W skromną zabudowę wpisują się wille otoczone wysokimi murami.

**Czy sprawdziło się w Księdza przypadek powiedzenie, że starych drzew się nie przesadza?**

– Pomimo emerytury nie znalazłem w sobie żadnego argumentu, który by mnie przekonał, żeby na prośbę abp. Mokrzyckiego odpowiedzieć: „nie”. Choć nie ukrywam, że po paru dniach od podjęcia decyzji o wyjeździe do Lwowa ogarnął mnie paniczny strach. Po chwili zastanowienia pomyślałem: ja do tego wyjazdu palca nie przyłożyłem. Jeżeli stoi za nim dwóch arcybiskupów, to czy można od Pana Boga wymagać jeszcze bardziej czytelny znak? ■

# Poznajmy się

## WYBORY

### SAMORZĄDOWE 2010.

W najbliższą niedzielę 21 listopada **będziemy wybierać nowe władze samorządowe.** Prezentujemy kandydatów na stanowisko prezydenta pięciu największych miast archidiecezji katowickiej.

OPRACOWANIE:

**Anna Burda-Szostek**  
**ks. Roman Chromy**  
**Aleksandra Pietryga**

## Katowice



**ARKADIUSZ GODLEWSKI**  
lat 37, prawnik,  
żonaty,  
kandydat PO



**DR ADAM STACH**  
lat 57, ekonomista,  
wdowiec, ma  
dwóch synów,  
kandydat PSL



**DR MAREK SZCZERBOWSKI**  
lat 39, Społeczne  
Porozumienie  
Lewicy, kandydat  
SLD



**PIOTR USZOK**  
lat 55, inżynier,  
żonaty, ma dwie  
córki, bezpartyjny,  
kandydat Forum  
Samorządowego

## Rybnik



**ADAM FUDALI**  
lat 59, przedsię-  
biorca, żonaty,  
ma czworo dzieci,  
kandydat Bloku  
Samorządowego  
Rybnik



**MAREK JĘDROŚKA**  
lat 38, informatyk,  
żonaty, ma córkę,  
kandydat Komitetu  
Wyborczego  
„Samorządny  
Rybnik 2010”



**RUDOLF KOŁODZIEJCZYK**  
lat 70, ekonomista,  
żonaty, ma dwoje  
dzieci, kandydat  
RAŚ



**MAREK KRZĄKAŁA**  
lat 43, nauczyciel  
i tłumacz  
j. niemieckiego,  
żonaty, ma córkę,  
kandydat PO



**KORNEL PAJĄK**  
lat 42, żonaty,  
ma dwie córki,  
kandydat  
Koalicyjnego  
Komitetu  
Wyborczego  
„Lewica”

## Chorzów



**JERZY BOGACKI**  
lat 53, prezes spółki  
Hotel Batory,  
żonaty, ma dwóch  
synów, bezpartyjny,  
kandydat Ruchu  
Autonomii Śląska



**MAREK KOPEL**  
lat 55, inżynier,  
żonaty, ma dwoje  
dzieci, bezpartyjny,  
kandydat Koalicji  
Wspólnej Chorzów



**ANDRZEJ KOTALA**  
lat 48, prezes  
WPKiW  
w Chorzowie,  
żonaty, ma dwie  
córki, członek PO,  
kandydat PO



**MARIA NOWAK**  
lat 60, nauczyciel,  
stan wolny, ma  
dwóch synów,  
członek PiS,  
kandydatka PiS



**CEZARY STRYJAK**  
lat 46, politolog,  
żonaty, ma  
jedno dziecko,  
bezpartyjny,  
kandydat SLD



**GRZEGORZ TKACZ**  
lat 27, mistrz  
walcowni, kawaler,  
bezpartyjny,  
kandydat  
Chorzowskiej  
Inicjatywy  
Samorządowej

■ R E K L A M A ■



**SŁUCHAJ WIADOMOŚCI  
Z WIARĄ na wiara.pl  
i w Radiu eM 107,6 FM**

## Ruda Śląska



**BARBARA WYSTYRK-BENIGIER**  
lat 47, wydawca,  
mężatka,  
kandydatka Ruchu  
Autonomii Śląska



**GRAŻYNA DZIEDZIC**  
lat 56, inżynier  
budownictwa,  
mężatka,  
kandydatka  
Porozumienia  
dla Rudy Śląskiej



**DARIUSZ POTYRAŁA**  
lat 49, żonaty,  
inżynier górnik,  
ma troje dzieci,  
kandydat SLD  
Porozumienie  
Społeczne  
i komitetu „Nasze  
Miasto”



**ANDRZEJ STANIA**  
lat 62, inżynier,  
żonaty, ma czworo  
dzieci, kandydat PO



**JANUSZ REDEKIEWICZ**  
lat 40, doradca  
finansowy, stan  
wolny, ma dwoje  
dzieci, członek PSL,  
kandydat komitetu  
„Porozumienie  
Samorządów  
w Rudzie Śląskiej”



**JAROSŁAW WIESZOŁEK**  
lat 39, prezes Spółki  
Mieszkaniowej  
„Mysłowice”,  
żonaty, ma jednego  
syna, bezpartyjny,  
kandydat PiS

## Tychy



**ADAM ANTOSIEWICZ**  
lat 57, inżynier,  
żonaty, ma czworo  
dzieci, bezpartyjny



**ANDRZEJ DZIUBA,**  
lat 53, inżynier,  
żonaty, ma dwie  
córki, bezpartyjny



**GRZEGORZ KOŁODZIEJCZYK**  
lat 48, nauczyciel  
i trener piłki  
nożnej, żonaty,  
ma troje dzieci,  
kandydat PiS



**BARBARA KONIECZNA**  
lat 52, stan wolny,  
ma jednego  
syna, kandydatka  
Stowarzyszenia  
Tychy Naszą Małą  
Ojczyzną



**MAREK NIEDBAŁ**  
lat 35, politolog  
i prezes zarządu  
firmy z branży  
recyklingu,  
rozwidziony,  
ma jedną córkę,  
kandydat SLD



**MARIOLA SZULC**  
lat 41, ekonomistka,  
stan wolny,  
ma jednego syna,  
kandydatka PO

## Poradnik wyborcy

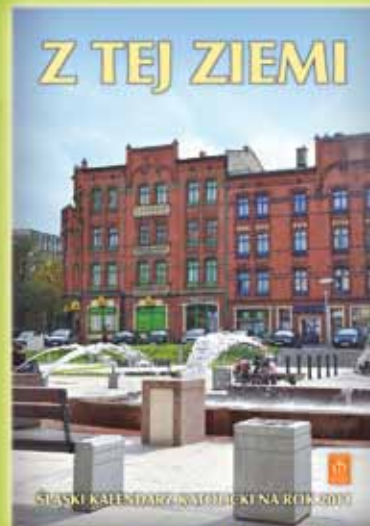
Wybory samorządowe odbędą się 21 listopada 2010 r. Druga tura zaplanowana została na 5 grudnia (dotyczy bezpośrednich wyborów na wójtów, burmistrzów i prezydentów miast). Głosować można tylko w miejscu zamieszkania. Jeśli pracujesz i mieszkasz np. w Katowicach, a jesteś zameldowany i figurujesz na liście wyborców w innej miejscowości, możesz dopisać się do rejestru wyborców w gminie, w której mieszkasz, pod warunkiem, że do 19 listopada złożysz odpowiedni wniosek w urzędzie gminy.

Lokale wyborcze będą czynne w godzinach od 8.00 do 22.00. Osoby niepełnosprawne, które ze względu na bariery architektoniczne w lokalu „swojej” Komisji Wyborczej nie mogłyby tam głosować, do 16 listopada mogą złożyć w urzędzie gminy (również przez osoby upoważnione) wniosek o przeniesienie do lokalu, do którego będą mogły się dostać. Osoby, które nie mają jak dotrzeć do lokalu przystosowanego dla niepełnosprawnych i wyborcy powyżej 75. roku życia, mogą głosować przez pełnomocnika. W lokalach wyborczych otrzymamy 4 karty do głosowania: do rady gminy, rady powiatu, sejmiku województwa oraz na wójta (burmistrza czy prezydenta). Na każdej z kart jest informacja nt. sposobu głosowania.

W poradniku wykorzystano informacje ze strony:  
[www.maszglos.pl](http://www.maszglos.pl)

■ R E K L A M A ■

**KSIĘGARNIA ŚW. JACKA poleca**  
**ŚLĄSKI KALENDARZ KATOLICKI NA ROK 2011**



Do nabycia w naszych sklepach i na [www.ksj.pl](http://www.ksj.pl)

Księgarnia św. Jacka Sp. z o.o.  
40-008 Katowice, ul. Warszawska 58  
zamówienia telefoniczne: 519 546 074 (75)  
internetowe: [sklep@ksj.pl](mailto:sklep@ksj.pl)

## Nowatorska operacja w Żorach

## Ślasy lekarze byli pierwsi

W żorskiej Sport-Klinice przeprowadzono **przeszczep łąkotki stawu kolanowego**, pobranej od zmarłego dawcy.

Łąkotka to chrząstka w kształcie półksiężyca, która „smaruje” powierzchnie stawu. Można bez niej żyć, ale kilka lat po jej usunięciu pojawiają się bóle kolana, obrzęki, a w końcu dochodzi do zmian zwyrodnieniowych. – Jeśli u 20-latka konieczne było usunięcie łąkotki, to za 15–20 lat konieczne będzie wstawienie endoprotezy – mówi doktor Juliusz Dec, ortopeda traumatolog, który kierował zespołem przeprowadzającym operację. – Protezy są jednak zalecane osobom powyżej 60. roku życia. Założenie jej u pacjenta 30-letniego wiąże się z koniecznością jej wymiany w ciągu kilkunastu lat, jako że proteza zużywa się. Dlatego przeszczep łąkotki od zmarłego dawcy to nadzieja szczególnie dla ludzi młodych. Lekarze żorskiej Kliniki Chirurgii Endoskopowej jednego dnia przeszczepili ją dwóm pacjentom. Jeden z nich, 17-latek, uszkodził łąkotkę, skręcając nogę podczas schodze-

nia po schodach, drugi, 19-latek, podczas zajęć sportowych. Każda z operacji, wykonywanej przez trzyosobowy zespół lekarzy chirurgów, trwała mniej więcej 2 godz. i przebiegła bez komplikacji. Już po dwóch dniach pacjenci wrócili do domów. Przez około 6 tygodni będą się poruszać o kulach. Do pełnej sprawności i obciążeń kolana dojdą po około roku. – Dawno temu byłem dumny, kiedy mogłem pomóc pacjentom, wycinając łąkotkę. Takie były standardy – mówi dr Dec. – Potem zaczęliśmy zszywać i „latać” uszkodzony narząd. Dziś cieszę się z możliwości jego przeszczepu.

Takie operacje na świecie są wykonywane od dawna. – W Polsce rutynowo nie wykonuje się tych zabiegów, ze względu na wysoką cenę przygotowania przeszczepów sprowadzanych z zagranicy – mówi dr Henryk Noga, kierownik żorskiego szpitala. – W naszej klinice po raz pierwszy w Polsce użyte



Chirurdzy Sport-Kliniki podczas pionierskiego zabiegu

zostały przeszczepy przygotowane i opracowane w naszym kraju. Aby były bezpiecznym materiałem leczniczym, bank tkanek musi je przebadać, zakonserwować, wysterylizować i przechowywać w odpowiednich warunkach. To kosztuje. Na przygotowanie 20 łąkotek bank tkanek „Homograft” w Zabrzu, należącej do Fundacji Rozwoju Kardiologii założonej przez

prof. Z. Religę, otrzymał środki z programu „Polgraft”, finansowanego przez Ministerstwo Zdrowia. Koszt przygotowania jednego preparatu tkankowego w zabrzańskim banku, pobranego od osoby zmarłej, jest ponaddwukrotnie niższy niż na przykład w amerykańskich ośrodkach. Tam wynosi on ok. 4–5 tys. dolarów, u nas – ok. 5 tys. zł.

Anna Burda-Szostek

## Działalność Izby Rzemieślniczej w Katowicach

## Kuźnia fachowców

Chcesz zostać juhasem albo bacą? Zajrzyj do Izby Rzemieślniczej w Katowicach.

To największa organizacja gospodarcza w województwie śląskim. Powstała w 1922 r. W siedzibie izby przy placu Wolności w Katowicach gościli m.in. prezydent Republiki Francuskiej Charles de Gaulle i prezydent RP Lech Kaczyński. – Zrzeszamy około 8 tys. bardzo małych, małych i średnich przedsiębiorstw, zatrudniających ponad 50 tys. pracowników – mówi Michał Wójcik, dyrektor naczelny. – W naszych strukturach działa ponad czterdzieści organizacji terytorialnych: cechów rzemiosł różnych, cechów branżowych i spółdzielni rzemieślniczych.



Branża spożywcza cieszy się wśród rzemieślników dużym powodzeniem

W katowickiej izbie w 64 branżach zawodowych kształcą się 75 tys. uczniów, przyszłych czeladników rzemiosła. Każdego roku przez sito komisji egzaminacyjnej przechodzi 300 rzemieślników ubiegających się o stopień mistrza. – Pod względem ilości osób przystępujących rocznie do egzaminów mistrzowskich zajmujemy pierwsze miejsce w Polsce, zaś pod względem ilości pracowników młodocianych, dla których przeprowadzamy egzaminy czeladnicze, ustępujemy jedynie Izbie Wielkopolskiej, ponieważ terytorialnie jest większa od naszej – podkreśla Wójcik.

Izba Rzemieślnicza w Katowicach jest liderem pod względem zrealizowanych projektów unij-

nych, które zapobiegały takim zjawiskom jak bezrobocie czy wykluczenie społeczne. Pomaga też nowym branżom rzemieślniczym dostać się na listę zawodów. Przekonał się o tym Piotr Kohut, baka z Koniakowa. – Dzięki zabiegom Izby Rzemieślniczej udało się nam zbudować właściwe fundamenty zawodu bacy zarządzającego wyposażeniem owiec, i juhasa (pracownika sezonowego) – mówi. – Wypas owiec wpisuje się w dziedzictwo kulturowe, obrzędowość i jest sposobem na zachowanie nie tylko hal, ale także produktów powstających na bazie owczego mleka.

Beata Białowąs z Izby Rzemieślniczej podkreśla, że ciągle powstają nowe zawody. Zaliczamy do nich m.in. groomera, czyli fryzjera zwierząt, florystę, podkuwacza koni, termoizolera, operatora maszyn do produkcji okien z tworzywa sztucznego oraz wizażystkę.

rch

 **HYUNDAI**

**Autokopex Cars Sp. z o.o.**

*Twój Hyundai jest teraz bliżej niż myślisz*

# *i10*

w wersji Classic Plus z lakierem metalicznym

# w cenie 30 400zł



*O szczegóły promocji spytaj w salonie!*

**Autokopex Cars Sp. z o.o.**

41-400 Mysłowice, Ks. Bończyka 82, salon tel. 032 317 36 50, serwis tel. 032 317 36 70, fax 032 317 36 51  
[www.autokopexcars.pl](http://www.autokopexcars.pl), [salon@autokopexcars.pl](mailto:salon@autokopexcars.pl)

## Schola z Suszca zdobywa muzyczny rynek

## Pasjonaci na wysokim poziomie

W grudniu br. ukaże się ich płyta z kolędami. Potem przyjdzie czas na nagrania utworów dla Kopalni Soli w Bochni.



Próby chórzystów trwają nawet 6 godzin

W 2002 r. z inicjatywy ówczesnego wikarego ks. Michała Matysika (dziś misjonarza w Zambii) przy parafii św. Stanisława Biskupa i Męczennika w Suszcu powstała schola. Ośmioosobowy zespół zapewniał oprawę liturgiczną Mszy św. Po kilku latach przyszło załamanie. Z grupy odeszły osoby o najdłuższym stażu. Kiedy wydawało się, że schola się rozpadnie, w 2005 r., jego dyrygentka Barbara Garus poprosiła byłych chórzystów, by znów wspólnie zaśpiewali podczas czuwania po śmierci Jana Pawła II. – Nie musiałam nikogo długo namawiać – wspomina. – To była pełna mobilizacja. Potem poproszono nas, byśmy zaśpiewali podczas bierzmowania i kolejnych uroczystości parafialnych. I tak zespół przetrwał.

W 2007 r. schola przyjęła nazwę Canticum, co po łacinie

znaczy „pieśń”. Tworzy ją 12 osób w wieku od 18 do 29 lat. Pochodzą m.in. z Suszca, Żor i okolic. Prawie wszyscy są amatorami, których łączy śpiewacza pasja. W repertuarze mają głównie wielogłosową muzykę liturgiczną. Dwa lata temu zdobyli drugie miejsce w Wojewódzkim Przeglądzie Pieśni „Bóg się rodzi”. Koncertowali już m.in. na Słowacji. W tym roku postanowili wydać płytę z nowymi aranżacjami tradycyjnych kolęd. Nagrywanie 11 pieśni zakończyli w czerwcu. Obecnie trwają prace nad projektem graficznym

okładki płyty, która ma się ukazać na święta Bożego Narodzenia. Otrzymali też zaproszenie do nagrania utworów barokowych, będących podkładem muzycznym do powstającej w Kopalni Soli w Bochni multimedialnej trasy ekspozycyjnej.

– To zespół na wysokim poziomie muzycznym – chwali ks. proboszcz Krzysztof Winkler. – Młodzi ludzie, którzy bezinteresownie poświęcają się swojej pasji. Przez lata mam okazję obserwować, jak rośnie poziom wykonawczy grupy.

abs

## zaproszenia

## Muzyka w katedrze

**KATOWICE.** Kolejny koncert w ramach XV Festiwalu Muzyki Organowej w Katedrze w wykonaniu Michała Markuszewskiego odbędzie się **14 listopada o 19.00** w katedrze pw. Chrystusa Króla. W programie utwory m.in. G. Muffata, D. Buxtehudy'ego, J.S. Bacha i M. Markuszewskiego. Wstęp wolny.

## Chopin... ale nie tylko

**KATOWICE.** Zespół Śpiewaków Miasta Katowice Camerata Silesia oraz Bogdan Narloch (organy) zapraszają na koncert, który odbędzie się **20 listopada o 19.00** w kościele pw.

Najświętszych Imion Jezusa i Maryi w Katowicach-Brynowie. W programie utwory F. Mendelssohna, Bartholdy'ego, E. Griega, A. Frezera i F. Chopina.

## „Magiczne” tematy

**RYBNIK.** Symposium pt. Magia – cała prawda odbędzie się **20 listopada od 8.50** w auli Politechniki Śląskiej CKI przy ul. Kościuszki 54. Msza św. inauguracyjna zostanie odprawiona o godz. 8.00 w kościele werbistów obok dworca PKP.

## Koncert na jubileusz

**KATOWICE.** Jubileuszowy koncert z okazji 150-lecia parafii pw.

Wniebowzięcia NMP i 140-lecia kościoła Mariackiego w wykonaniu Śląskiej Orkiestry Kameralnej i Chóru Filharmonii Śląskiej odbędzie się **21 listopada o 19.30** w kościele Mariackim. W programie utwory G.F. Händla, D. Buxtehudy'ego i G.P. Telemanna.

## Miłośnikom jazzu

**RYBNIK.** „Chopina w jazzowych barwach” będzie można posłuchać w ramach XXV Jubileuszowego Silesian Jazz Meeting w Rybnickim Centrum Kultury od **20 do 27 listopada**. Koncert specjalny Gonzalo Rubalcaby odbędzie się **25 listopada o 19.00**.

TVP KATOWICE

## ■ niedziela 14.11

**06.57** Audycje Komitetów Wyborczych  
**07.45** Audycje Komitetów Wyborczych  
**08.45** Plastusiowy pamiętnik – serial animowany **17.00** Śląski koncert życzeń **17.40** To brzmi **18.00** Magazyn chrześcijański – Patron **18.30** Aktualności **18.55** Lubelskie uwodzi **19.00** Transmisja z koncertu Golec U'Orkiestra **21.45** Aktualności **21.55** Pogoda **22.00** Hat-trick **22.15** Sport

## ■ poniedziałek 15.11

**17.00** Audycje Komitetów Wyborczych  
**18.23** Pogoda **18.30** Aktualności **18.50** Lubelskie uwodzi **19.00** Sport **19.15** Magazyn Meteo **19.20** Made in Silesia **19.35** Lubelskie uwodzi **19.40** Telezakupy **21.45** Aktualności **22.00** Sport **22.10** Pogoda

## ■ wtorek 16.11

**17.00** Audycje Komitetów Wyborczych  
**17.23** Pogoda **18.30** Aktualności **18.50** Relacje **19.00** Sport **19.15** Magazyn Meteo **19.20** Zgłębić tajemnice raka – Magazyn Medyczny **19.40** Telezakupy **21.45** Aktualności **22.00** Sport **22.10** Pogoda

## ■ środa 17.11

**17.00** Audycje Komitetów Wyborczych  
**18.23** Pogoda **18.30** Aktualności **18.50** Kronika Dąbrowy Górniczej **19.00** Sport **19.15** Magazyn Meteo **19.25** Program Publicystyczny **19.45** Telezakupy **19.50** TVP Katowice zaprasza **21.45** Aktualności **22.00** Sport **22.10** Pogoda

## ■ czwartek 18.11

**17.00** Audycje Komitetów Wyborczych  
**18.23** Pogoda **18.30** Aktualności **18.50** Kronika Miejska Rybnika **19.00** Sport **19.15** Magazyn Meteo **19.25** Telezakupy **19.30** Teatr Grodzki **19.50** TV Katowice zaprasza **21.45** Aktualności **22.00** Sport **22.10** Pogoda

## ■ piątek 19.11

**17.00** Audycje Komitetów Wyborczych  
**18.23** Pogoda **18.30** Aktualności **18.50** Informator KZK **19.00** Sport **19.15** Magazyn Meteo **19.20** Telezakupy **19.35** Reportaż **19.50** TV Katowice zaprasza **21.45** Aktualności **22.00** Sport **22.10** Pogoda

## ■ sobota 20.11

**07.45** 6 milionów sekund – serial **08.45** Plastusiowy pamiętnik – serial dla najmłodszych **17.00** Śląska lista przebojów **17.20** Świat według Sikory **17.55** Pogoda **18.00** Losy – program historyczny **18.30** Aktualności **18.50** Gość Aktualności – Pora na kulturę **19.00** Sport **19.15** Magazyn Meteo **19.25** Śląsk jest piękny **19.50** Lubelskie uwodzi **21.45** Aktualności **22.00** Sport **22.10** Pogoda